

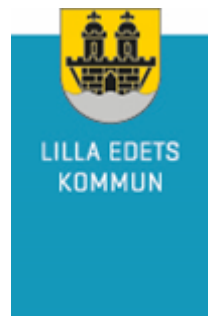

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Framtagen av: Pedagoger och rektor på Klosterängens
förskola

Datum: 2020-09-27

Version: 1.0

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	3
2. Vad styr likabehandlingsarbetet.....	3
3. Begreppsdefinitioner.....	3
4. Främjande arbete.....	4
5. Förebyggande arbete.....	4
6. Organisatorisk ansvarsfördelning.....	5
7. Utvärdering av föregående plan.....	4
8. Kartläggning.....	7
9. Mål för läsåret 2019/2020.....	9
10. Tidsplan	10
Bilaga 1: Länkar till styrdokument	11
Bilaga 2: Trygghetsvandring	12
Bilaga 3: Trivsselfrågor	13
Bilaga 4: Enkät vårdnadshavare och pedagog	14

1. Inledning

Likabehandlingsarbetet i förskolan handlar om att skapa en arena som är fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. En trygg vardag är en förutsättning för att barnen ska kunna delta i verksamheten på lika villkor. Planen mot diskriminering och kränkande behandling är en dokumentation av det främjande, förbyggande och åtgärdande arbete som ligger till grund för det systematiska kvalitetsarbetet. Gemenskapen på vår förskola berikas av att vi är olika människor med olika förmågor.

Rektor ansvarar tillsammans med personalen på förskolan för upprättandet och utvärderingen av planen. Denna plan är upprättad i september 2020 och ska utvärderas i juni 2021. Rektor ansvarar även för att all personal blir insatta i den. Pedagogerna på förskolan ansvarar för att alla barn och deras vårdnadshavare får kännedom om innehållet i planen och får en möjlighet att agera utifrån den.

2. Vad styr likabehandlingsarbetet

Det finns lagar och styrande dokument som belyser att barn inte får utsättas för kränkande handlingar, diskriminering och trakasserier. För att förhindra, förebygga och skapa handlingsberedskap om det ändå skulle inträffa, regleras likabehandlingsarbetet och det finns lagar att ta hjälp av, diskrimineringslagen och skollagen.

Enligt skollagen och diskrimineringslagen är *all* personal inom förskolan skyldig att arbeta målinriktat för att motverka, förebygga och förhindra att kränkande handlingar, diskriminering och trakasserier förekommer. Om det ändå skulle inträffa ska omständigheterna utredas, dokumenteras och åtgärdas för att förhindra att det upprepas. Lagarna omfattar all personal som kommer i kontakt med barnen (bilaga 1).

FN:s barnkonvention är lagstadgad sedan januari 2020. Den handlar sammanfattningsvis om att barn är egna individer och att alla barn, oavsett bakgrund, har rätt att behandlas med respekt och få komma till tals. Inget barn får diskrimineras (se bilaga 1).

3. Begreppsdefinitioner

Trakasserier

Trakasserier är ett agerande/uppträdande som kränker någons värdighet och som har sin grund i någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Det kan handla om kommentarer, gester eller utfrysning.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker en människas värdighet utan att det är diskriminering enligt diskrimineringslagen. Kränkande behandling kan delas in i olika kategorier, som fysiska, psykiska och muntliga.

Diskriminering

Ordet brukar i vardagligt tal ofta användas om orättvis behandling av olika slag mellan olika människor. Det som av många uppfattas som diskriminering är inte alltid diskriminering i lagens mening. En förenklad beskrivning av lagens definition av diskriminering är att någon missgynnas eller kränks. Missgynnandet eller kränkningen ska också ha samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna;

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

För mer information om de olika diskrimineringsgrunderna se bilaga 1: länkar

4. Främjande arbete

Att *främja* lika rättigheter och möjligheter handlar om att skaffa sig kunskaper kring varje specifik diskrimineringsgrund och andra faktorer som kan leda till exempelvis kränkande behandling. Det är kunskap som behövs för att lära sig förstå och se behovet av ett främjande arbete och på vilket sätt det kan göras. Detta arbete är en viktig del av förskolans fortgående värdegrundsarbete. De främjande insatserna riktar sig till alla barn och vuxna. Det är också viktigt att de olika diskrimineringsgrunderna lyfts fram och behandlas.

På Klosterängens förskola arbetar vi främjande genom att läsa och bearbeta böckerna "*Normkreativitet i förskolan – om normkritik och vägar till likabehandling*" (Salmsson, S & Ivarsson, K. 2019) och "*Beteendeproblem i förskolan – om lågaffektivt bemötande*" (Hejlskov Elvén, B & Edfelt, D, 2017) för att skapa medvetenhet om vilka förutfattade meningar vi bär på och arbeta med dem.

Vi har införskaffat två stora bokpaket från förlagen Olika och Funkibator som främjar inkludering – att olika är bra. Vi ska även använda oss av de handledningar som förlaget har skapat kring varje bok.

5. Förebyggande arbete

Vi kommer fortsätta arbeta kontinuerligt, systematiskt och målinriktat med mångfald och likabehandling, lågaffektivt bemötande (LAB). Detta gör vi i vårt dagliga arbete samt på våra olika forum och arbetsplatsträffar (APT), vid inskolning, utvecklingssamtal och möten med vårdnadshavare.

Utifrån de risker som framkom under kartläggningen och vid utvärderingen (19/20) är det av stor vikt för oss pedagoger att vi är nogga med att befinna oss på kritiska miljöer.

6. Organisatorisk ansvarsfördelning

Alla som arbetar i verksamheten ska anmäla om ett barn kan ha blivit utsatt för kränkande behandling. Detta ska göras enligt kommunens rutiner.

Personal ska anmäla, inte bara när hen får kännedom om kränkande behandling, utan även om hen själv uppmärksammar en händelse som kan vara kränkande. Gör ingen värdering av allvaret i händelsen före anmälan. Anmälan ska göras så snabbt som möjligt efteråt.

Vårdnadshavare som ser eller får kännedom om att ett barn blir kränkt/diskriminerat har skyldighet att meddela känd pedagog som tar över och agerar vidare.

Tänk på att yngre barn inte alltid kan förmedla sina känslor på samma sätt som äldre barn och vuxna.

Samma regler och lagar gäller i förskolan som i samhället i övrigt. Vid misstanke eller kunskap om att kränkningen kan vara en brottslig handling skall polisanmälan göras av rektor.

Pedagogerna använder sig av 3-stegsmetoden

Viktigt med rätten till sin egen upplevelse

- Sätta ord på hur man kände eller vad som händer - Berätta
- Lyssna
- Försöka förstå
- Gå vidare

När rektor får kännedom om att ett barn har blivit utsatt för kränkande behandling i förskolan, är rektor skyldig att utreda anmälan skyndsamt och meddela det till huvudmannen, Lilla Edets kommun.

Länk för pedagoger att anmäla:

<https://intranet.lillaedet.se/forvaltningar/bildningsforvaltningen/rutiner/krankning.665.html>

7. Utvärdering av föregående plan

Utvärderingen av föregående plan för diskriminering och kränkande behandling (PDK) gjordes i juni 2020.

I diskussioner framkom det att planen inte synliggjorts i dokumentationsarbetet. Pedagogerna upplevde sig inte vara helt trygga med vare sig planen i sig eller i kunskapen om alla diskrimineringsgrunderna. Måluppfyllelsen från föregående PDK var inte uppnådda (se tabellen nedan).

Tillsammans med barnens, vårdnadshavarnas och pedagogernas utvärdering framkom behovet av att fortsatt vara medveten om och vistas kring skymda utrymmen som exempelvis toaletterna, teknikrummet och djungelbuskarna där vi inte kan se och höra om barnen blir utsatta för diskriminering och/eller kränkning. Själva ser vi att vi även har ett fortsatt behov av utveckla det lågaffektiva bemötandet (LAB).

I vårdnadshavares utvärdering framfördes att de upplever för stora barngrupper till antalet pedagoger. Klosterängen är den förskola som har minst barn per pedagog i Lilla Edets kommun.

Sammanfattningsvis ser måluppfyllelsen ut som följande:

Riskmiljö	Förebyggande arbete	Mål	Utvärdering
När barnen leker	Närvarande pedagoger i leken	Alla barn ska känna trygghet i förskolan	Pga Covid-19 fanns behov av sammanslagning av avdelningarna vilket var en otrygghet i början för barnen och en viss del berodde detta pedagogernas otrygghet.
Barns delaktighet i beslut	Alla barns röst ska övervägas nogga	Alla barn ska uppleva att deras åsikter tas tillvara	Vi har kommit en bit på väg och fortsätter med detta mål.
Undanskymda platser inom- samt utomhus	Pedagoger ska alltid finnas vid de platser barnen angivit under trygghetsvandringen.	Alla barn ska ha rätt att vistas i skymda miljöer utan att riskera diskriminering eller kränkning.	Målet är inte uppfyllt och detta mål blir ett fortsatt mål 20/21. Det behövs en tydligare struktur och en medagerande pedagog som inte blir avbruten.
Toaletter	Dela upp barnen vid toalettbesök och en pedagog ska alltid vara där.	Alla barn ska känna trygghet vid toalettbesök.	Barnen uppger att det fortfarande är en otrygghet vid toalettbesök och att de står i köer till toaletterna samt att det är mörkt.

8. Kartläggning

Vid läsårets start har kartläggning av risker gjorts på förskolan. Detta har gjorts genom samtal med barnen och trygghetsvandringar samt att vårdnadshavare och pedagoger fick möjlighet att svara på en enkät. Fokus för kartläggningen var ute- och inomhusmiljön samt pedagogernas förhållningssätt. Kartläggningen syftar till att ge pedagogerna kännedom om riskerna för att främja, förebygga och motverka diskriminering, trakasserier, kränkande behandling samt att främja barns lika rättigheter och möjligheter i på förskolan.

Resultat av barnens kartläggning (svarsfrekvens 46 av 63 barn)

Barnen uttrycker att det är "läskigt" på toaletterna samt när kompisarna rycker i dörrhandtaget när de vistas där. Teknikrummet är ett annat ställe där det kan förekomma risker.

"Läskigt" med altanen och i djungelbuskarna om ingen fröken är där samt att vara tillsammans med barn de inte känner.

Resultat av vårdnadshavarnas enkäter (svarsfrekvens var 17 vårdnadshavare av 63 barn)

På grund av låg svarsfrekvensen föregående år provade vi en ny metod för att öka frekvensen genom att göra ett digitalt kartläggningsformulär med tre frågor. Tyvärr uteblev den önskade effekten, vilket gör att riskanalysen inte blir tillförlitlig.

Kan du se att det finns någon risk i vår utomhusmiljö där diskriminering och/eller kränkande behandling kan ske?

Resultatet visar att två har svarat att det finns höga risker, hälften har svarat att det finns medelstora risker medan resten har svarat att det finns mycket låga risker. Några har svarat att det alltid finns risker för kränkningar/diskriminering men att den stora gården möjliggör att barnen kan sprida ut sig mer och risken därmed minskar. De återger risk om inte pedagogerna är närvarande och att ett sådant ställe skulle kunna vara "djungelbuskarna".

Kan du se att det finns någon risk i vår inomhusmiljö där diskriminering och/eller kränkande behandling kan ske?

När det gäller inomhusmiljön har vårdnadshavarna uppgett att det finns lägre risker än utomhus. Dock framkommer några utmaningar när det gäller de mindre rummen, toaletterna samt i de situationer pedagoger inte är närvarande. Några har svarat att det alltid finns risker men ingen vårdnadshavare har sett eller hört något om någon kränkning eller diskriminering.

Ser du risker i pedagogernas förhållningssätt där diskriminering och/eller kränkande behandling kan ske?

Vårdnadshavarna har svarat att riskerna är låga, men situationer där riskerna kan öka är när det uppstår stressade situationer och om pedagogerna ser barnen utifrån ålder istället för utifrån varje enskild individs behov. Några vårdnadshavare anser att pedagogerna har ett bra förhållningssätt mot barnen och verkar hantera konflikter på ett bra och lågaffektivt arbetssätt.

Resultat av pedagogernas enkäter (svarsfrekvens 11 av 13).

Kan du se att det finns någon risk i vår utomhusmiljö där diskriminering och/eller kränkande behandling kan ske?

Riskmiljöer som framkom var djungelbuskarna, buskarna på lilla gården, i och bakom förråd, under taket mellan ingångarna till Regnbågen och Solen, överallt där vi pedagoger inte är närvarande. Kränkningar och diskrimineringar sker inte alltid verbalt utan kan vara genom blickar och kroppsspråk.

Kan du se att det finns någon risk i vår inomhusmiljö där diskriminering och/eller kränkande behandling kan ske?

Risken finns alltid överallt om vi pedagoger inte är närvarande. En kränkning och/eller diskriminering sker inte alltid med ord, utan kan vara blickar och kroppsspråk. Det känns som det är lättare att upptäcka kränkningar inne än ute om vi är aktiva, medvetna och närvarande pedagoger. Skymda utrymmen som toaletter framför allt i stora huset där det är bås och små rum där man inte har insyn.

Ser du risker i pedagogers förhållningssätt där diskriminering och/eller kränkande behandling kan ske?

Pedagogernas förhållningssätt i tidspressade situationer där pedagogerna inte räcker till och icke gemensam barnsyn kan vara en ökad risk. När man inte använder sig av lågaffektivt bemötande. Pedagogers förhållningssätt och bemötande av varje enskild individ måste alltid reflekteras över. Hur och varför bemöter vi enskild individ och grupp som vi gör?

Ser du risker i ditt eget förhållningssätt där diskriminering och/eller kränkande behandling kan ske?

Alla gör vi fel ibland men arbetar vi med vårt förhållningssätt, är medvetna och närvarande pedagoger så minskar risken. Risken för kränkningar och diskriminering ökar när man inte använder sig av lågaffektivt bemötande vid tex. tidspressade situationer. Pedagoger vill gärna bli påmind och få frågor från kollegor varför hen agerade som man gjorde i vissa situationer.

9. Mål för läsåret 2020/2021

Utifrån de risker som framkommit under kartläggningen har vi följande mål:

Riskmiljö	Förebyggande arbete	Mål
När barnen leker	Medagerande pedagoger i leken	Alla barn ska känna trygghet i förskolan
Barns delaktighet i beslut	Alla barns röst ska övervägas noga	Alla barn ska uppleva att deras åsikter tas tillvara
Undanskymda platser inom- samt utomhus	Pedagoger ska alltid finnas tillsammans med barnen vid de platser barnen angivit under kartläggningen (se ovan)	Alla barn ska ha rätt att vistas i skymda miljöer utan att riskera diskriminering eller kränkning.
Toaletter	Dela upp barnen vid toalettbesök och en pedagog ska alltid vara där.	Alla barn ska känna trygghet vid toalettbesök.

Viktigt för oss

- Ett barn eller vuxen som berättar att hen känner sig kränkt ledsen, arg, sårad eller skadad, måste alltid tas på allvar.
- Vi diskuterar och påminner varandra i vårt förhållningssätt gentemot barn, föräldrar och personal. Alla vuxna, personal som vårdnadshavare, ska ta ställning, reagera och agera mot varje form av diskriminering, kränkande behandling eller trakasserier
- Vi uppmärksammar och avbryter all form av kränkning, trakasserier och diskriminering **omedelbart!**
- Vi ska vara medagerande pedagoger
- Diskuterar likabehandlingsarbetet regelbundet
- Pedagogerna tar del av vårdnadshavares synpunkter och reflekterar över dem tillsammans.

10.Tidsplan

Augusti/september	Kartläggning av riskfaktorer <ul style="list-style-type: none"> - Trygghetsvandring med barnen (avd ansvarar) - Samtal med barnen (avd ansvarar) - Enkät till vårdnadshavare (UP ansvarar) - Enkät till all personal (UP ansvarar)
2 oktober	Planen lämnas till rektor (UP ansvarar)
9 oktober	Planen lämnas till verksamhetschef (rektor ansvarar)
Januari 2021	Uppföljning av PDK (UP ansvarar)
Maj	Utvärdering av årets PDK <ul style="list-style-type: none"> - enkät till barnen

Planen för diskriminering och kränkande behandling gäller ett år.

Utvecklingsområden

- Hur når vi fler vårdnadshavare att delta i utvärdering och kartläggning? Förslag på drop-in-fika där vårdnadshavare kan gå till en dator och svara på frågorna.
- Vi ser även ett behov av att utveckla och omformulera de frågor vi ställer barnen
- Titta över frågeställningarna och formerna för kartläggningen

Länkar

- **Diskrimineringslagen (2008:567)** syftar till att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

<https://www.do.se/lag-och-ratt/diskrimineringslagen/>

- **FN:s Barnkonvention (lag 2020)** Barnkonventionen syftar till att ge barn oavsett bakgrund rätt att behandlas med respekt och att få komma till tals.

<https://unicef.se/barnkonventionen/las-texten#kort-version>

- **Läroplanen för förskolan 18 (Lpfö 18)**

<https://www.skolverket.se/undervisning/forskolan/laroplan-for-forskolan/laroplan-lpfo-18-for-forskolan>

- **Skollagen (2010:800) 6 kap 10§** - reglerar vilka rättigheter och skyldigheter barn och vårdnadshavare har. I lagen står också vilka krav som ställs på huvudmannen för verksamheten.

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/skollag-2010800_sfs-2010-800

Trygghetsvandring Klosterängens förskola (bilaga 2)

Namn _____ Ålder _____
Avd. _____ Datum _____

Vad tycker du om?			Kommentar
<i>Tex. hallen, byggrummet, sandlådan.</i>			
			
			
			
			

Trivsselfrågor Klosterängens förskola (bilaga 3)

Hur känns det att vara på förskolan?

Har du någon att leka med på förskolan, vem vilka?

Kan du berätta om någon gång du varit rädd eller ledsen på förskolan?

Vem pratar du med om du är rädd eller ledsen på förskolan?

Plan mot diskriminering och kränkande behandling (bilaga 4)

Nu är det dags att upprätta en ny plan mot diskriminering och kränkande behandling. Era svar kommer sedan att sammanställas och finnas med i vårt likabehandlingsarbete. Det är av stor vikt att ni alla deltar för att vi ska kunna bli bättre i vårt arbete med era barn.

Vad är en kränkande behandling?

Det är ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet, utan att det är diskriminering enligt diskrimineringslagen.

Kränkande behandling är ett beteende som är oönskat av den som blir utsatt. Det är barnet eller eleven som upplever sig vara utsatt för kränkande behandling som avgör vad som är oönskat.

Källa: 6 kapitlet 3 § skollagen.

Vad innebär diskriminering?

Enligt diskrimineringslagen är diskriminering förenklat att någon missgynnas eller kränks. Missgynnandet eller kränkningen ska ha sin grund i någon av de sju diskrimineringsgrunderna

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet,
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Källa: 6 kapitlet 2-3 §§ och 1 kapitlet 4 § diskrimineringslagen.

Fråga 1:

Kan du se att det finns någon risk i vår utomhusmiljö där diskriminering och/eller kränkande behandling kan ske?

Liten risk

1

2

3

4

5

6

Stor risk

Om stor risk, lämna gärna en kommentar:

Fråga 2:

Kan du se att det finns någon risk i vår inomhusmiljö där diskriminering och/eller kränkande behandling kan ske?

Liten risk

1

2

3

4

5

Stor risk

6

Om stor risk, lämna gärna en kommentar:

Fråga 3:

Ser du risker i pedagogernas förhållningssätt där diskriminering och/eller kränkande behandling kan ske?

Liten risk

1

2

3

4

5

Stor risk

6

Om stor risk, lämna gärna en kommentar:

Tack för din medverkan!